

Waar en wanneer bloeide de oud-germaansche cultuur en vanwaar kwam zij? De vragen liggen evenzeer voor de hand als de antwoorden ver te zoeken zijn. Onze nieuwsgierigheid naar het „waar?” te bevredigen is nog het gemakkelijkst. Wij behoeven daarvoor slechts de voornaamste vindplaatsen der schatten na te gaan. Allereerst zijn er de voorwerpen, gevonden in de gotische necropolis of „doodenstad” uit de 3de eeuw aan den Kazak, een zijtak van den Dnjepr. Een tweede vondst werd te Pietroasso gedaan. Zij is beroemd geworden door twee gouden drinkschalen met handvaten in luipaard-gestalte. Tusschen smalle goudbandjes, die verloren zijn gegaan, moeten de vlakken opgevuld zijn geweest met een bonte schitter-wemeling van geslepen of gewelfde steenen, granaten, almandijnen, alabaster, paarlmoer, turkooizen en barnsteen. Zoo ook, niet à jour, gelijk het er nu uit ziet, moet men zich ook de hier gevonden sierkom voorstellen. Naar een brokstuk van een halsring te oordeelen, die in runenschrift het opschrift „Jupiter gewijd” draagt, hebben wij ditmaal eer met een tempel- dan met een koningsschat te doen. Gouden voorwerpen, die een vorst der Vandalen behoorden, zijn gevonden in Sakrau (Silezië). In Gava (Hongarije) zijn verder belangrijke vondsten gedaan en bij Troyes kwam het graf met schatten van den west-goten-koning Theoderik aan den dag; niet minder dan twaalf kostbare votiefkronen, in den stijl als die van Recceswinth (afb. 4) vond men te Guarrazar bij Toledo: uit de à jour bewerkte letters aan gouden kettinkjes kan men de namen der schenkers nog aflezen; die van Recceswinth zelf: paarden, goud en diep-blauwe saffieren, bevindt zich nu in het bekende museum te Cluny; de boekband der langobardische koningin Theudolinda maakt jaar en dag deel uit van den domschat te Monza, terwijl wij Doornik reeds noemden als vindplaats van het graf van Childerik, den Frankenvorst. In Nederland zijn, van meer fragmentaire vondsten afgezien, bij Rijnsburg en bij Loenen (Veluwe) naast wapenen ook gespen en spelden gevonden van de soort die ons bezighoudt. We hebben hier echter met meer bescheiden exemplaren te doen, welke zich tot die uit de koningsgraven verhouden als een axminster tot een Perzisch tapijt. Het is alles provinciale namaak. Toch zijn juist daarom deze in het Rijksmuseum van Oudheden bewaarde vondsten van groot belang. *) Zij leeren ons hoe minder gegoeden „nur am farbigen — en niet eens altijd farbige — Abglanz das Leben hatten”. Voegen wij hierbij het in Noorwegen gelegen Oseberg, waar het Vikingerschip (afb. 3), de grafheuvel bij Roskilde (Denemarken), waar wapenen werden gevonden, de rijke vindplaats Vendel, waar o.a. het afgebeelde zwaard (afb. 2) en Bohuslaen, ook in Zweden, waar zilvergessen vandaan komen, Austad in Telemarken (Zweden) waar men houtsnijwerk aantrof,

*) Uitvoerig handelt hierover Dr. J. H. Holwerda in een artikel „De Franken,” Oudh. Mededeel. v. h. R. M. v. O. N. R. V., 1924.